

sat for at give mulighed for, at amtskommunerne, som har ansvaret for behandling og omsorg af personer med vidtgående psykiske handicap, og som driver institutioner, der varetager sådanne opgaver, får mulighed for at rejse sag om værgemål.

Efter stk. 1, nr. 6, kan politimesteren (politidirektøren) tage initiativ til, at der indledes sag om værgemål. I dag er politimesteren (politidirektøren) den eneste offentlige myndighed, der kan tage initiativ til en umyndiggørelsessag. Som det fremgår ovenfor, foreslås nu også amtsrådene og kommunerne tillagt adgang til at fremsætte anmodning om værgemål. Private, der f.eks. ikke selv kan tage initiativ til en sag om værgemål eller ikke ønsker at fremsætte en anmodning, vil således kunne henvende sig til amtet, kommunen eller politiet med henblik på at få sagen rejst.

Afslår politiet en henvendelse om at fremsætte anmodning om værgemål over for statsamtet, kan en sådan afgørelse påklages til Justitsministeriet.

Opregningen i § 16, stk. 1, rummer tillige afgrænsningen af, hvem der kan indbringe statsamtets afgørelse efter § 5 eller §§ 7 – 10 for retten, jf. § 22, stk. 2, jf. stk. 1.

Udover den, som begæres sat under værgemål eller allerede er under værgemål, betragtes kun den, der efter § 16 har taget initiativet ved at rette henvendelse til statsamtet, som part under den administrative behandling af sagen. Slægtninge vil dog modtage underretning om anmodningen om værgemål i det omfang, det følger af bestemmelsen i § 20. Om partsafgrænsningen under retssagerne henvises til retsplejelovens § 459 i det samtidig fremsatte forslag til ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven).

Efter stk. 2 er statsamtet tillagt adgang til på egen hånd at tage initiativ til ændring og ophævelse af værgemål, jf. lovforslagets § 9 og § 10, samt til værgesbeskikkelse og ændring heraf. Med den mere smidige værgemålsordning, som foreslås indført, forudses der i højere grad end efter de gældende regler at skulle ske en tilpasning eller eventuelt ophævelse af det oprindelige værgemål. Endvidere skal statsamtet f.eks. selv tage initiativ til beskikkelse af en ny værge, hvis den hidtidige værge er død eller af andre grunde ikke kan eller vil fortsætte. Også sager om fratagelse af værgesbeskikkelse som statsamtet tage op på egen hånd. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke er begrænsninger i, hvem der kan rette henvendelse til statsamtet om en værges uegnethed.

Til § 17

Bestemmelsen om, hvilken myndighed en anmodning om værgemål eller anmodningen i en værgesag skal sendes til, samt om indholdet af en sådan anmodning er ny. Bestemmelsen svarer med redaktionelle tilføjelser i stk. 2 og 3 til § 17 i lovudkastet i betænkningen.

Af stk. 1 følger, at også anmodninger om ændring eller ophævelse efter § 9 og § 10 skal sendes til statsamtet, medmindre der anmodes om udvidelse af værgemålet med fratagelse af den retlige handleevne efter § 6. I disse tilfælde sendes anmodningen til retten. Sendes sagen fejlagtigt til statsamtet, må statsamtet oversende sagen til retten, jf. § 17, stk. 3. I praksis vil de fleste sager formentlig begynde i statsamtet, idet det vil være et fåtal, hvor initiativtageren på forhånd kan afgøre, om fratagelse af den retlige handleevne kommer på tale.

Uanset om begæringen er sendt direkte til retten efter § 17, stk. 1, 2. pkt., eller oversendt til retten efter § 17, stk. 3, 1. pkt., skal der ikke udformes nogen stævning. Det er tilstrækkeligt at indgive anmodningen om værgemål ved en skrivelse, idet dog anmodningen efter stk. 2 skal begrundes og indeholde forslag til værgemålets karakter og omfang.

Med kravet om, at begæringen skal indeholde oplysninger om, hvad der er baggrunden for henvendelsen, vil det således være naturligt at redegøre for den pågældendes tilstand og behov for bistand af en værge. Udover at anføre, hvilken form for værgemål der tænkes på, bør det ved værgemål efter § 5 eller samværgemål efter § 7 om muligt tillige i anmodningen angives, hvilket omfang værgemålet skal have, dvs. hvilke opgaver værgen skal løse, f.eks. om den kun skal tage sig af visse aktiver eller indtægter. Er der behov for personligt værgemål, bør dette på samme måde oplyses og begrundes.

Efter stk. 3 oversender statsamtet sagen til retten, hvis retten er kompetent efter lovforslagets § 13. Hvis retten har modtaget en anmodning, der skal behandles af statsamtet, oversender retten tilsvarende anmodningen til statsamtet. Hvis det er oplagt, at en anmodning om værgemål efter § 5 eller efter §§ 7 – 10, der er sendt direkte til retten, ikke skal behandles af statsamtet, f.eks. fordi det af begæringen klart fremgår, at den, der begæres sat under værgemål, protesterer mod værgemål, jf. lovforslagets § 13, stk. 2, er det imidlertid ubetænkeligt, at retten undlader at oversende anmodningen til statsamtet, men med det samme selv tager anmodningen under behandling. Har statsamtet besluttet, at sagen skal afgøres af retten, kan hverken domstolene eller andre, der har interesse i spørgsmålet, gøre indsigelse herimod.

Hvis det straks eller tidligt står klart, at afgørelsen bliver et domstolsanliggende, oversender statsamtet uden yderligere behandling sagen til retten. I andre tilfælde vil statsamtet have fremskaffet flere oplysninger, f.eks. en lægeerklæring, inden det kan afgøres, at sagen må oversendes til retten. Statsamtet opfører da med sagsbehandlingen, og sagen oversendes uden indstilling om sagens afgørelse. Statsamtet bør ved oversendelsen oplyse, eventuelt ved en henvisning til vedkommende lovbestemmelse, hvad der er grunden til, at sagen sendes til retten.